

ה"ת 32347/05/23 - מדינת ישראל אכ"ל דרום להב 433 נגד מ.ו. חברה לתשתיות בע"מ חברות 2. חאלד מטאלקה 3. נסים מטאלקה 4. וסים מטאלקה כולם

בית משפט השלום בבאר שבע

ה"ת 32347-05-23 מדינת ישראל נ' מ.ו. חברה לתשתיות בע"מ
תיק חיצוני: 183966/2022

לפני מבקשת נגד

מדינת ישראל אכ"ל דרום להב 433 ע"י ב"כ מרי פרץ בוגנים

משיבים

1. מ.ו. חברה לתשתיות בע"מ חברות 2. חאלד מטאלקה 3. נסים
מטאלקה 4. וסים מטאלקה כולם באמצעות באת כוחם עו"ד שרה חביב

החלטה

לפני בקשה רביעית לפי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה") להארכת תוקף ההחזקה בתפוסים ב-120 ימים נוספים.

רקע

1. כנגד המשיבים וחשודים נוספים התנהלה חקירה בחשד לביצוע עבירות הלבנת הון, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמכים, ניהול עסק ללא רישיון ועבירות לפי חוק שמירת הניקיון.
2. באתרים בהם פועלת המשיבה במסגרת מכרזים ממשלתיים חלה עליה חובה לפנות את הפסולת לאתר הטמנה מאושר כחוק. המצאת תעודות ההטמנה היא תנאי לאישור התשלום למשיבה. על פי החשד, המשיבה 1 ומנהליה המשיבים 2-4, יחד עם אחרים, זייפו תעודות הטמנת פסולת במטרה לקבל כספים במרמה.

הבקשה

3. ביום 1.2.24 הגישה המבקשת בקשה להארכת תוקף ההחזקה בתפוסים. נטען כי עם חלוף הזמן בוצע איזון ראוי, ושחררו כלי רכב, חשבונות בנק, וסכום של למעלה מ-1,000,000 ₪. עוד נטען כי התפיסה בכללותה הינה בחסר ביחס להיקף העבירה שעומד על כ-11 מיליון שקלים לכל הפחות. נטען, כי חלק מהתפוסים מהווים

עמוד 1

חומר חקירה המכיל ראיות כנגד המשיבים וחלקם תפוסים לצורך חילוט עתידי.

4. ביום 8.2.24 הוגשה תגובת המשיבים. נמסר כי המשיבים אינם מתנגדים להארכת תוקף ההחזקה בתפוסים, למעט כספים התפוסים אצל המבקשת בסך 400,000 ₪. עוד ביקשו להורות למבקשת להעביר לידי המשיבים העתק יומני העבודה על מנת לאפשר למשיבה לבצע גמר חשבון בפרויקטים השונים. נטען כי בשל החקירה דירוג האשראי של המשיבה נפגע, היא נקלעה למצוקה תזרימית ועל כן עותרים המשיבים להשבת הכסף התפוס.

הדין בבקשה

5. ביום 14.3.24 התקיים דיון בבקשה.

ב"כ המבקשת מסרה כי החקירה הסתיימה ותיק החקירה הועבר לבחינת המחלקה המשפטית. לטענת המבקשת, הממצאים מבססים חשד סביר נגד המשיבים אשר הטמינו פסולת באתר לא חוקי וזייפו תעודות הטמנה. נמסר כי היקף עבירת המקור עומד על 4.5 מיליון ₪ והיקף ההלבנה עומד על 11 מיליון ₪, כאשר שווי התפוסים עומד על כ-2.25 מיליון ₪ בלבד, כך שמדובר בתפיסה בחסר. לטענת המבקשת, מאז החלה החקירה בוצעו האיזונים הנדרשים ואין מקום להקלות נוספות. המבקשת שחררה את חשבונות הבנק של החברה על מנת לאפשר לה להמשיך את פעילותה, שוחררו תשעה רכבים באיסור דיספוזיציה ובכפוף להפקדות על סך 300,000 ₪ וארבעה רכבים אף שוחררו ללא איסור דיספוזיציה. נטען כי המשיבה יכולה להיפרע ממכירת הרכבים אשר שוחררו ללא תנאים, ולאחרונה אף רכשו המשיבים שני רכבים נוספים.

6. ב"כ המשיבים שבה על טיעוניה הכתובים. הודגש כי המחלוקת היא ביחס לסכום הכסף התפוס בסך 400,000 ₪ בלבד. נטען כי במסגרת גזר הדין המדינה תוכל להיפרע מחילוט התפוסים האחרים, ואילו המשיבה עלולה לקרוס אם לא ישוחרר הסכום המבוקש.

המסגרת הנורמטיבית

7. סעיף 32(א) לפקודה מפרט חמש חלופות שעשויות לשמש מקור סמכות לתפיסת חפצים:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

8. לצד זאת, במסגרת בש"פ 1359/17 **מדינת ישראל נ' ברוך** (15.3.2017) (להלן: "**עניין ברוך**"), נקבעה עילת תפיסה שישית, לפיה באפשרות המשטרה לתפוס נכסים וחפצים טרם הגשת כתב אישום, בשווי רכוש

שקשור לביצוע העבירה, לצורך חילוט עתידי.

9. בעוד שנכס תפוס לפי חמש עילות התפיסה שמנויות בפקודה קשור בקשר הדוק לעבירה או לנסיבות ביצועה, עילת התפיסה השישית אשר התגבשה בעניין ברוך מאפשרת תפיסה של נכס שאין לו כל קשר לביצוע העבירה.

10. חילוט אינו עונש ותפקידו לשרת תכליות שונות. התכלית הראשונה היא תכלית הרתעתית. חילוט נועד למנוע מצב בו חוטא יוצא נשכר ממעשה העבירה, וכן נועד לפגוע בכדאיות ביצועה. תכלית נוספת שמשרת החילוט היא בעלת אופי קנייני. תכלית זו תוארה בפסיקה כ"הוצאת בלעו של גזלן מפיו". להוציא מידיו של העבריין רכוש שאינו שייך לו ואינו מוחזק על ידו כדין. החילוט משרת אפוא אינטרס ציבורי מובהק, ואולם, ככל אינטרס אחר גם הוא יחסי, ואיזונו מתבקש אל מול זכות הקניין של הפרט. (ראו בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' יוסף סיטבון**).

11. סעיף 35 לפקודה מורה כי אם בתוך שישה חודשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש כתב אישום בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית המשפט השלום, על פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע.

12. בבש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(2) 464, פס' 10 (2000) (להלן: "**עניין עובדיה**"), נקבע כי:

"תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על-ידי בית-משפט נבחנים לאור תכליתן של הוראות הדין הרלוונטי, לאור הזכויות המהותיות ולאור האינטרסים השונים המשמשים בזירה. כל זאת במסגרת העקרונות הכלליים של השיטה. בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם [...] לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש".

13. יש להפעיל את סמכות התפיסה, תוך עריכת איזון בין האינטרס הציבורי בהחזקת התפוסים, לבין זכותו הקניינית של הפרט בהם. לצורך ההכרעה יש לאתר את תכליות התפיסה, ולבחון את עוצמת החשד בשים לב לזמן שחלף מעת התפיסה ולחזקת החפץ העומדת לחשוד. (בש"פ 302/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (12.03.2006)).

14. במסגרת האיזונים שעורך בית המשפט עליו להתחשב בסוג התפוסים, ביכולת להיפרע מהם בתום ההליך, והאם ניתן להשיג את תכלית הסעד המבוקש בדרך פוגענית פחות מתפיסה בפועל של הרכוש (רע"פ 4526/18 **שאול אלוביץ נ' מדינת ישראל**, (5.08.2018)).

דין והכרעה

15. האם קיימת עילה מוצדקת, להאריך את משך התפיסה בהתחשב בעוצמת הראיות, קצב התקדמות החקירה, הפגיעה בזכויות הקניין של המשיבים, ואיזונם מול האינטרס הציבורי שבחילוט העתידי?

16. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתיק החקירה, מצאתי כי התשובה לשאלה זו חיובית.

17. מבלי לפרט את כלל הראיות שהוצגו לעיוני, שכן טרם הוגש כתב האישום, אציין כי קיימות ראיות המקימות חשד סביר ומבוסס לפיו המשיבים ביצעו את המיוחס להם. על אף שהבעלים הרשום של המשיבה הוא המשיב 2, המשיבים 3 ו-4 שימשו כמנהלי המשיבה יחד עם המשיב 1. עוד עולה כי למשיבה אין רישיון להוביל ולטפל בפסולת בנין ובכך ניהלה עסק ללא רישיון. מדובר בעבירת מקור נוספת לפי חוק איסור הלבנת הון, ועל כן התמורה מהווה רכוש אסור. החקירה התמקדה בחמישה פרויקטים בהם פעלה החברה בשנים 2021-2022, במסגרתה התגלו 246 תעודות הטמנה מזויפות. כמו כן השלכת הפסולת באתרים בלתי מורשים גרמה למפגעים סביבתיים. מהחווה בין החברה לרשות המקומית עולה כי תעודות ההטמנה הן תנאי לתשלום כל התמורה, והיקף עבירת המקור נקבע על פי שווים של שני פרויקטים בהם פעלה המשיבה. היקף ההלבנה עומד על למעלה מ-11 מיליון ₪ בהתאם לכלל הפעילות בחשבונות הבנק מאז הועברה התמורה, המהווה רכוש אסור.

18. מסקנתי זו נסמכת על חומרי החקירה הרבים שהועברו לעיוני וסומנו אצ/1 עד אצ/10. מדובר בהודעות שנגבו, מסמכים שנתפסו, התכתבויות בין המעורבים וחומרי חקירה נוספים הכוללים מסמכים מאיתוראן, מצלמות עין הנץ וחיפוש במחשבי השקילה.

19. משהונחה תשתית ראייתית הולמת לעבירות קבלת דבר במרמה וניהול עסק ללא רישיון המהוות עבירות מקור, ושעה שמתקיים חשד סביר לעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, קם בסיס לתפיסה לשם חילוט עתידי. בהינתן קיומו של חשד סביר נגד המשיבים, הרי שבשלב זה קיים גם פוטנציאל חילוט. (ראו בשינויים המחויבים לנוכח השלב בו נמצא ההליך בענייננו: ע"פ 5140/13 **מדינת ישראל נ' אוסקר**, בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון**, ע"פ 6532/17 **מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים**).

20. נתתי דעתי לטענות ב"כ המשיבים כי המשיבה 1 מתקשה לקבל אשראי בנקאי וכי הכסף התפוס נחוץ לה לשם תזרים מזומנים חיובי ועמידה בהתחייבויות לספקים. ראשית, אציין כי טענת המשיבים אינם נתמכת בתצהירי רואי חשבון ומתארת אך את מצבת החובות של המשיבה ולא את מצבת הנכסים. כמו כן, לא הוכח כי ההידרדרות הכלכלית והפגיעה בתזרים המזומנים הם תולדה ישירה של החקירה וצווי התפיסה, ואינם תולדה של מצב כלכלי קודם.

21. שנית, אף אם הטענה היתה מוכחת כנדרש, התרשמתי כי המבקשת הלכה כברת דרך משמעותית לקראת המשיבים מאז החלה החקירה, עת שחררה את חשבונות הבנק של החברה, וכן תשעה רכבים אשר שוחררו באיסור דיספוזיציה ובכפוף להפקדות על סך 300,000 ₪. עוד שוחררו 4 רכבים נוספים ללא איסור דיספוזיציה כלל. נכון להיום שווי התפוסים נופל באופן משמעותי מהיקף ההלבנה **ואף מהיקף עבירת המקור**. שעה שהמבקשת שחררה את חשבונות הבנק ואת הרכבים, משקבעתי כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות, ונוכח התכליות המובהקות בחילוט התפוס, הן ההרתעתית, ש"לא יצא חוטא נשכר", והן והקניינית, "הוצאת בלעו של הגזלן מפיו", מצאתי כי הבקשה מידתית ואף מאזנת כראוי בין השיקולים השונים. על פניו, יש טעם בדברי ב"כ המבקשת וסלולה בפניהם של המשיבים הדרך להיפרע ממכירת הרכבים ששוחררו לידיהם.

22. מלשון סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון עולה כי ניתן לחלט רכוש בשווי הרכוש בו נעברה העבירה, ללא תלות בשאלה האם מלוא שווי הרכוש האמור הגיע לכיסו של הנאשם או שמא בחלקו הגיע לכיסו של אחר. חילוט מלוא סכום העבירה הוא ברירת המחדל לפי סעיף 21(א) לחוק, וחריגה מכך מחייבת נימוקים מיוחדים. (ע"פ 7701/17 **אוקסנה סנדלר נ' מדינת ישראל** (23.10.17)). קביעה זו משליכה אף על הבקשה דנן, שכן מטרתה לשמר את מצבת הנכסים, ולהבטיח חילוט עתידי. קיים אינטרס ציבורי בהמשך תפיסת כלל הרכוש התפוס. אינטרס זה גובר, בשלב הזה, על זכויותיהם של המשיבים.

23. אציין כי מדובר בתיק רחב היקף ובחקירה מורכבת ומסועפת. החקירה בתיק הגיעה לסיימה. הארכת תוקף ההחזקה בתפוסים נדרשת על מנת לאפשר למחלקה המשפטית לבחון את חומרי החקירה ולקבל החלטה. איני מוצאת כי בשלב זה של ההליך השתנתה נקודת האיזון, ויש מקום להשבת חלק מהתפוסים אשר נועדו להבטיח את אפשרות החילוט בסוף ההליך.

סוף דבר

24. נוכח מורכבות החקירה, השלב שבו היא מצויה, שווי הרכוש התפוס לעומת היקף העבירה ועוצמת החשד, מצאתי לקבל את הבקשה ולהורות על הארכת תוקף הצו להחזקת התפוסים ב-120 ימים נוספים, ומנגד בשלב זה לדחות את בקשת המשיבים לשחרור 400,000 ₪ מקופת התפוסים.

זכות ערר כחוק.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ו' ניסן תשפ"ד, 14 אפריל 2024, בהעדר הצדדים.

